

BIBLIOTECA, O SURSĂ IMPORTANTĂ DE INSPIRAȚIE PENTRU MASS-MEDIA

Vlad POHILĂ

Cu trei decenii în urmă bibliotecile de la noi erau preponderent, dacă nu exclusiv, niște instituții de lectură și informare: împrumutau cărți cititorilor, le ofereau cele mai diverse informații din enciclopedii și dicționare, uneori – și prin intermediul vreunei miniexpoziții tematice sau de noutăți editoriale. Probabil și din acest motiv, activitatea bibliotecilor – de la cea Națională și pînă la cele raionale ori sătești, era un subiect deficitar în presa periodică, în emisiunile radiofonice și televizate, ca să nu mai vorbim de cinematografia documentară.

Schimbările ce au intervenit în viața socială și culturală de la noi, de prin anii 1989-1991, au generat firești transformări și în activitatea bibliotecilor, concomitent modificînd și atitudinea mass-mediilor față de tot ce se întîmplă în bibliotecă. Nu vom exagera defel afirmînd că viața bibliotecilor a devenit un subiect stringent, important, dacă nu și de predilecție pentru numeroși oameni ai scrisului, pentru angajații unor prestigioase ziare, reviste, posturi de radio și de televiziune. Acest subiect este tratat, tot mai des, în diferite articole și studii sociologice și culturale, teze de licență, teze de masterat, captînd și atenția unor candidați la titlul de doctor în științele comunicării, în culturologie, în filologie sau în istorie.

Schimbarea s-a produs nu atît datorită faptului că a sporit substanțial volumul de informație scrisă sau difuzată, pe po-triva creșterii interesului comunității față de ceea ce se întîmplă în jurul lor. Obosită, plictisită, suprasolicitată ori poate

chiar scîrbită de avalanșa de știri „senzaționale” (jafuri, fraude, asasinat, violuri...); agasată și de multe ori chiar supărată pe blocurile de știri din viața politică și de indicii economici aflați mai mult în derivă decît în creștere, conaționalii noștri tot mai des își apleacă urechea și își îndreaptă privirea spre noutățile culturale. Aceasta se întîmplă, foarte posibil, și din cauza că tocmai acestea, știrile din viața culturală aduc mai mult calm, iar uneori – și sinceră bucurie, încîntare de frumosul ce mai dă roade în jurul nostru. Totodată, însă, instituțiile culturale de la noi, în pofida greutăților, nedreptăților, vitregiilor cu care se confruntă, într-un chip de-a dreptul miraculos pun la cale și organizează cu succes cele mai diferite manifestări demne de atenția compatrioților, ba poate și a cetățenilor din alte state. În această ordine de idei, mi se pare impresionantă, demnă de toată lauda activitatea dezvoltată de Muzeul Național de Artă a Moldovei, Centrul Expozițional „Constantin Brâncuși”, Muzeul Național de Istorie a Moldovei, Muzeul Național de Etnografie și Istorie Naturală, zeci de alte muzee din Chișinău sau din alte orașe și raioane din republică. Am pus în capul acestei liste a „performerilor culturali” niște instituții cu vechi tradiții în a atrage atenția publicului dornic de a se informa, de a se familiariza cu universul cunoștințelor și cu cel al frumosului. Orice s-ar spune, dar tradiția bibliotecilor sugera ca acestea să fie niște instituții de cultură și de informare cumva mai interiorizate și, după cum am menționat deja, abia după memorabilele eveni-

mente de la cumpăna anilor '80-'90 ai secolului trecut, s-a produs o impresionantă diversificare și aprofundare a evenimentelor culturale ce se produc sub auspiciile bibliotecarilor.

Nu voi risca să fac aici o ierarhie, nici măcar un „pomelnic” nu voi întocmi, lăsînd pe seama cititorilor să decidă ei înșiși care biblioteci de la Chișinău sau din provincie organizează și realizează cele mai multe și mai captivante acțiuni culturale. Mă voi rezuma doar la biblioteca noastră, adică la Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” și la filialele ei care, în ultimii 20-25 de ani, oferă o multitudine de șanse de satisfacere a necesităților cultural-informative ale chișinăuienilor și ale oaspeților capitalei. Iar concomitent, BM oferă nu mai puține posibilități și autorilor (ziariști, reporteri, scriitori etc.) dornici de a aborda cele mai diferite aspecte ale unei vieți culturale în continuă mișcare, dezvoltare, evoluție, modernizare, racordare la stilul românesc de factură europeană în promovarea valorilor spirituale. Iar evenimentele literar-artistice, culturale, științifice, omagiale etc. „se țin lanț”, desfășurîndu-se săptămînal sau de cîteva ori pe săptămîină, la Biblioteca Municipală din Chișinău, în 27 de filiale: lansări de carte, expoziții și saloane, vernisaje, zile ale bibliotecilor, săptămîni ale ușilor deschise, inaugurări, omagieri, cenacluri literare, cercuri „pe interese”, concursuri, programe de lectură, donații de carte etc. Astfel, apar în presa scrisă sau în instituțiile Audiovizualului consemnări mai ample sau mai succinte despre evenimente culturale ce au loc la BM „B.P. Hasdeu”: reportaje, cronici, interviuri, tablete, grupaje de fotografii ș.a.m.d. Poate cele mai operative, dar și mai ample, dar și mai precise informații despre manifestările cultural-artistice, cognitive, științifice, omagiale etc. apar pe blogurile BM și ale filialelor ei. Urmează apoi – ca operativi-

tate – știrile de la radio și de la TV, după acestea situîndu-se articolele de ziar sau de revistă, acestea avînd avantajul de a furniza o informație extrem de operativă și cu certitudine mai amplă decît o pot realiza – așa cum îi obligă specificul instituției – reporterii de la posturile de radio și televiziune.

Tematica culturală, cu accentul pe acțiunile literar-artistice, științifice, omagiale etc. din biblioteci, și-a format, în ultimele două-trei decenii, o breaslă pe cît de numeroasă, pe atît de bine pregătită sub aspectul profesionalismului. Au devenit niște nume cu adevărat de glorie în domeniu Silvia Hodorogea de la TV Moldova, Nicolae Becciu de la Radio Moldova, Nicolae Roibu de la diferite ziare de mare tiraj, iar acum reporter la Agenția Națională de știri „Moldpres”, Emilia Ghețu de la Radio Moldova, dînsa avînd colaborări fructuoase și la Radio *Vocea Basarabiei*, Raia Rogac de la revista ilustrată *Moldova*, și dînsa mai scriind pentru alte publicații atît de la Chișinău, cît și de la București sau alte orașe din România; scriitorii Iulian Filip, Ianoș Țurcanu, Nicolae Rusu, Lidia Hlib, Ionel Căpiță, mulți alți oameni ai scrisului. Este aici locul cel mai indicat de a aduce un omagiu publicistei Ludmila Bulat, respectiv, prozatoarei Zinaida Cenușă, ambele plecate în lumea celor drepți, dar care au lăsat pagini memorabile vizînd viața culturală, cu multe referiri la evenimentele culturale desfășurate în bibliotecile din Chișinău și din alte localități basarabene. Ni se pare edificator faptul că abordează tot mai des și tot mai profesionist subiecte vizînd activitatea culturală a bibliotecilor numeroși angajați ai Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu”, ei bucurîndu-se și de privilegiul de a avea la îndemînă o publicație de specialitate cum este *BiblioPolis*. Reiterînd sincera noastră recunoștință pentru orice colaborare de calitate, de la autori de cele mai diferite gusturi și percepții ale fenomenului,

nu ne rămîne decît să amintim axioma că atîta timp cît apare revista noastră, ea vă stă mereu la dispoziție, este întotdeauna deschisă pentru autorii de scrieri științifice, publicistice, literare, informative etc.,

care ar întregi chipul de incontestabilă instituție a informării și culturalizării cetățenilor, chip ce și-l impune tot mai pregnant sistemul de biblioteci de la Chișinău și din întreaga republică.